

Newsletter 17

Περιεχόμενα

Καλωσορίσατε.
Αφιέρωμα.
Η Remedica ανά το παγκόσμιο.
Προϊόντα μας.
Θέματα υγείας.

Περιβαλλοντικά-φιλικές συμβουλές.
Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.
Το αλφαβητάριο της φαρμακευτικής.
Τα νέα μας.
Οι άνθρωποι μας.
Ματιά στην Κύπρο.

Καλωσορίσατε

Αγαπητοί αναγνώστες,

Καλωσορίσατε στο 17^ο τεύχος του Ενημερωτικού μας Δελτίου στο οποίο παρουσιάζουμε τους συνεργάτες μας στην Κροατία, το Διευθυντή Μάρκετινγκ και το προϊόν μας Ολανζαπίνη.

Στις Περιβαλλοντικές συμβουλές αναφερόμαστε στο σοβαρό πρόβλημα της ηχορύπανσης ενώ στα θέματα υγείας εξετάζουμε την πάθηση της σχιζοφρένειας. Εξηγούμε τον όρο «Έλεγχος Ποιότητας» και κάνουμε αναφορά σε διάφορα θέματα Κοινωνικής Ευθύνης και στα νέα της εταιρείας μας. Συμπεριλαμβάνουμε επίσης ένα αφιέρωμα στους νέους κανονισμούς Καλής Διανομής.

Τέλος ρίχνουμε μια ματιά στο γραφικό ορεινό χωριό Λεύκαρη.

Χαράλαμπος Πατίτικης,
Διευθύνων Σύμβουλος Συγκροτήματος
Remedica

Αφιέρωμα: Κανονισμοί Καλής Διανομής

Η φαρμακευτική βιομηχανία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζει υψηλά πρότυπα για τη διασφάλιση της ποιότητας και επιτυγχάνει τους φαρμακευτικούς ποιοτικούς στόχους της τηρώντας κανόνες ορθής παρασκευαστικής πρακτικής κατά την παρασκευή προϊόντων που τυγχάνουν άδειας κυκλοφορίας στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την πολιτική αυτή, εξασφαλίζεται ότι τα προϊόντα που αποδεσμεύονται για διανομή είναι κατάλληλης ποιότητας.

Το επίπεδο αυτό ποιότητας πρέπει να διατηρείται σε όλο το δίκτυο διανομής ώστε τα φαρμακευτικά προϊόντα που τυγχάνουν άδειας κυκλοφορίας να διανέμονται χωρίς καμία αλλοίωση στα κέντρα διανομής και στα σημεία λιανικής πώλησής και σε άλλα άτομα δικαιούμενα να χορηγούν φάρμακα στο κοινό.

Πέραν τούτου, για τη διατήρηση της ποιότητας των προϊόντων καθώς και της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από τους χονδρέμπορους και λόγω του ότι το δίκτυο διανομής έχει γίνει πιο πολύπλοκο και με πιο πολλά μέλη προβλέπεται ότι οι χονδρέμποροι πρέπει να τηρούν τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ορθές πρακτικές διανομής.

Οι ορθές πρακτικές διανομής διασφαλίζουν ότι το ποιοτικό σύστημα που εφαρμόζουν οι διανομείς (χονδρέμποροι) φαρμάκων πρέπει να εξασφαλίζει ότι τα φάρμακα αποθηκεύονται, χειρίζονται και διανέμονται κάτω από τις κατάλληλες συνθήκες που διασφαλίζουν την ποιότητα τους. Πέραν τούτου, το ποιοτικό σύστημα πρέπει να εξασφαλίζει την πιστοποίηση ότι όλο το δίκτυο διανομής και τα μέλη του, λειτουργούν με τρόπο που διατηρεί το φαρμακευτικό προϊόν μέσα στις καλύτερες προδιαγραφές ποιότητας. Προϋποθέτει ότι ο διανομέας (χονδρέμπωρος) έχει θέσει τις διαδικασίες μέσα στο σύστημα ποιότητας του για να αντιμετωπίσει το φαινόμενο των ψευδεπίγραφων φαρμάκων αλλά και την περίπτωση ανάκλησης προϊόντων από την αγορά.

Επίσης αξιολογεί τομείς όπως οι εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται σε όλο το δίκτυο διανομής είτε για αποθήκευση είτε για χειρισμό και μεταφορά των φαρμακευτικών προϊόντων.

Θέτει αυστηρές προδιαγραφές σε ότι αφορά τη συνεχή εκπαίδευση όλων των μελών του δικτύου

διανομής είτε είναι υπάλληλος είτε πελάτης είτε συνεργάτης στις βασικές αρχές των ορθών πρακτικών διανομής.

Μεγάλη έμφαση δίδεται στην φυσική μεταφορά των φαρμακευτικών προϊόντων από το σημείο προορισμού στο σημείο παραλαβής. Αξιολογούνται τα μέσα μεταφοράς, η συσκευασία, η διαδρομή που θα ακολουθηθεί, ακόμα και η χρονική περίοδος παράδοσης. Σε όλη τη διάρκεια της φυσικής μεταφοράς και της προσωρινής αποθήκευσης των φαρμακευτικών προϊόντων όλα τα μέλη της αλυσίδας θα πρέπει να παρακολουθούν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες μεταφέρεται το φαρμακευτικό προϊόν.

Κάποια παραδείγματα ενεργειών που ακολουθούνται στην εφαρμογή των ορθών πρακτικών διανομής είναι:

- Πιστοποίηση της τριτογενούς συσκευασίας ότι διατηρεί το φαρμακευτικό προϊόν μέσα στις κατάλληλες συνθήκες μεταφοράς ανάλογα με το δίκτυο διανομής κάθε φορά.

- Πιστοποίηση του μέσου μεταφοράς που θα μεταφέρει το φαρμακευτικό προϊόν ότι το διατηρεί μέσα στις κατάλληλες συνθήκες μεταφοράς ανάλογα με το δίκτυο διανομής κάθε φορά αλλά και του ιδίου του δικτύου.

- Πιστοποίηση όλων των μελών της αλυσίδας διανομής ότι ακολουθούν συστήματα ποιότητας που εξασφαλίζουν ότι το φαρμακευτικό προϊόν θα παραμείνει μέσα στις κατάλληλες συνθήκες ποιότητας σε όλη τη διάρκεια μεταφοράς του.

- Τοποθέτηση μηχανημάτων παρακολούθησης θερμοκρασίας και υγρασίας στο φορτίο κατά τη μεταφορά.

- Απώτερος στόχος για την εφαρμογή των αρχών ορθών πρακτικών διανομής είναι η διατήρηση της ποιότητας του φαρμακευτικού προϊόντος σε όλη τη αλυσίδα διανομής ακόμα και αν η αλυσίδα αυτή χαρακτηρίζεται από μεγάλες αποστάσεις ή διαφορετικές κλιματολογικές συνθήκες από τη

χώρα προορισμού.

Οι κανόνες ορθών πρακτικών διανομής είναι εξίσου σημαντικές και απαραίτητες όπως τους κανόνες ορθής πρακτικής βιομηχανικής παρασκευής για τον κατασκευαστή φαρμακευτικών προϊόντων. Είναι υποχρέωση του κατασκευαστή και/ή του κατόχου άδειας κυκλοφορίας ενός φαρμακευτικού προϊόντος να εφαρμόζει τους κανόνες ορθών πρακτικών

διανομής είτε σαν εμπορικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά είτε και σαν προμηθευτής /συνεργάτης με χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κράτη όπως η Σαουδική Αραβία, Αίγυπτος και οι χώρες της Μέσης Ανατολής έχουν εφαρμόσει, στηριζόμενοι στις βασικές αρχές ορθών πρακτικών διανομής, τη δική τους νομοθεσία και αυστηρά κριτήρια εφαρμογής σε ότι αφορά την αλυσίδα διανομής των φαρμακευτικών προϊόντων τους. ■

Η Remedica Ανά Το Παγκόσμιο: Alpha Medical d.o.o., Κροατία

Η Κροατία είναι μια μεσογειακή χώρα που ιδρύθηκε το 1991 μετά τη διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας. Η Κροατία είναι μέλος των Ηνωμένων Εθνών, του NATO, του Οργανισμού για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίας και θα γίνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2013 μετά από το αποτέλεσμα στο εθνικό δημοψήφισμα που έγινε τον Ιανουάριο του 2012.

Η Κροατία γειτνιάζει με την Ιταλία, Σλοβενία, Ουγγαρία, Σερβία, Μαυροβούνιο, Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Έχει 1777 χμ παραλιακό μέτωπο και 1185 νησιά. Αποτελεί κοινοβουλευτική δημοκρατία με 4,3 εκατομμύρια πολίτες και με το Ζάγκρεμπ ως πρωτεύουσα.

Η Alpha Medical ιδρύθηκε το 1992 με την επιστροφή της οικογένειας Ντβόρζακ από την Γερμανία όπου τα μέλη της κατείχαν διάφορες διευθυντικές θέσεις σε πολυεθνική εταιρία. Η Alpha Medical ανήκει στην Λιβία η οποία έχει επίσης την αλυσίδα φαρμακείων Ντβόρζακ και είναι ταυτόχρονα συνέταιρος στην εταιρεία Ζεγκίν, την μεγαλύτερη αλυσίδα φαρμακείων και το μεγαλύτερο χονδρέμπορο στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.

Η Alpha Medical ξεκίνησε την εγγραφή προϊόντων της Remedica το 2005. Σήμερα υπάρχουν 3 προϊόντα της Remedica στην αγορά και ακόμα 3 ετοιμάζονται για υποβολή αίτησης άδειας κυκλοφορίας από το Τμήμα Εγγραφής της εταιρείας. Τα προϊόντα προωθούνται σε όλους τους χονδρέμπορους και νοσοκομεία στη χώρα. ■

Προϊόντα μας: Ολανζαπίνη

Το προϊόν Olanzapine-Remedica δισκία περιέχει το ενεργό συστατικό ολανζαπίνη.

Η ολανζαπίνη είναι ψυχότροπος παράγοντας ο οποίος ανήκει στην ομάδα των θειενοβενζοδιαζεπινών. Είναι ένας μονοαμινεργικός ανταγωνιστής ο οποίος συνδέεται με υψηλούς δεσμούς συγγένειας σε μουςκαρινικούς υποδοχείς σερετονίνης, υποδοχείς ισταμίνης-H1, αδρενεργικούς (α₁) και ντοπαμινεργικούς υποδοχείς στο κεντρικό νευρικό σύστημα. Η ολανζαπίνη μετά από χορήγηση από το στόμα έχει μέγιστη συγκέντρωση 5-8 ώρες.¹

Η ολανζαπίνη είναι ένα άτυπο αντιψυχωτικό το οποίο χρησιμοποιείται για τη θεραπεία οξείας μορφής ψύχωσης, σχιζοφρένειας και μέτριας με σοβαρής μορφής μανίας.²

Η ολανζαπίνη είναι εγκεκριμένη για τη χρόνια θεραπεία οξείας μορφής διπολικής διαταραχής με σχετικά υψηλό προφίλ ασφαλείας εν αντιθέσει με άλλα κλασσικά αντιψυχωτικά.³

Το θεραπευτικό πλεονέκτημα των άτυπων αντιψυχωτικών συμπεριλαμβανομένης και της ολανζαπίνης επιτελείται μέσω του συνδυασμού ντοπαμινικών ανταγωνιστών και ανταγωνιστών σερετονίνης τύπου II 5HT₂. Έχει πλειοτροπική φαρμακολογία και επηρεάζει ντοπαμινεργικές, σεροτονεργικές, μουςκαρινικές και αδρενεργικές δραστηριότητες.⁴ Έχει προφίλ υποχόδεα παρόμοιο με αυτό της κλοζαπίνης, με γενικά λίγες ανεπιθύμητες ενέργειες.⁵

Το άτυπο νευροληπτικό ολανζαπίνη έχει ευεργετικά αποτελέσματα στις νοητικές διαταραχές και τις νευροπαθολογικές αλλαγές που συμβαίνουν κατά τη θεραπεία νευροεκφυλιστικών νόσων. Έχει ανώτερη θεραπευτική αποτελεσματικότητα έναντι των αρνητικών συμπτωμάτων της σχιζοφρένειας, σε σχέση με τα τυπικά νευροληπτικά.⁶

Τα αντιψυχωτικά είναι τα φάρμακα τα οποία προτιμούνται για τη θεραπεία της σχιζοφρένειας. Πρόσφατα βιοχημικά δεδομένα έδειξαν ότι πολλά σημαντικά νευρορρυθμιστικά γονίδια και πρωτείνες

σχετίζονται με τις αιτίες της σχιζοφρένειας και της διπολικής διαταραχής.

Επιπρόσθετα, τα ίδια γονίδια αποτελούν στόχο διαφόρων ψυχότροπων φαρμάκων τα οποία χρησιμοποιούνται για τη θεραπεία τέτοιων διαταραχών. Μια μελέτη έδειξε ότι η ολανζαπίνη προκαλεί αλλαγές στα επίπεδα διαφόρων σημαντικών γονιδίων τα οποία σχετίζονται με τις αιτίες και τη θεραπεία της σχιζοφρένειας και άλλων ψυχιατρικών διαταραχών.⁷

Επίσης, βιβλιογραφικά δεδομένα έδειξαν ένα νέο μηχανισμό δράσης του άτυπου παράγοντα ολανζαπίνη μέσω ενεργοποίησης του μονοπατιού ενεργοποίησης της μίτωσης από την πρωτεϊνική κινάση.⁸

Το Olanzapine-Remedica είναι διαθέσιμο σε δισκία των 5mg, 10mg και 15mg. ■

References:

¹ Waring et al., 2006, PDR, 2007

² Martindale, 2005, Waring et al., 2006, PDR, 2007

³ Tamam and Annagur, 2006

⁴ PDR, 2007

⁵ Lindenmayer and Patel, 1999

⁶ Ohashi et al., 2000

⁷ Fatemi et al., 2006

⁸ Fumagalli et al., 2006

Θέματα υγείας

Σχιζοφρένεια

Πρόκειται για μια ψυχική διαταραχή που χαρακτηρίζεται από προβλήματα στην αντίληψη της πραγματικότητας. Συνήθως τα άτομα με σχιζοφρένεια έχουν ακουστικές και οπτικές παραισθήσεις, και αποδιοργανωμένη ομιλία και σκέψη. Τα συμπτώματα της σχιζοφρένειας συνήθως εμφανίζονται κατά τη νεαρή ηλικία και επηρεάζουν περίπου 0.3-0.7% των ανθρώπων, δηλαδή περίπου 24 εκατομμυρίων ανθρώπων παγκοσμίως, στο έτος 2011. Γενικά η σχιζοφρένεια προσβάλλει συνηθέστερα έφηβους και ενήλικους, και των δύο φύλων, και μέχρι 35 ετών. Εμφανίζεται κατά 1.4 φορές περισσότερο στους άντρες απ' ότι τις γυναίκες και συνήθως εμφανίζεται νωρίτερα στους πρώτους. Σε παιδιά θεωρείται πολύ σπάνια ενώ σε άτομα ηλικίας άνω των 40 ετών αποτελεί εξαίρεση.

Η λέξη σχιζοφρένεια ετυμολογικά σημαίνει «σχίσιμο του μυαλού» και προέρχεται από δύο λέξεις με ελληνική ρίζα: η πρώτη είναι η λέξη "σχίζω" (σκίζω) και η δεύτερη είναι η λέξη "φρένα" (μυαλό).

Τα αίτια της σχιζοφρένειας δεν έχουν εντοπιστεί πλήρως, αλλά είναι κυρίως βιολογικής, ψυχολογικής και κοινωνικής φύσης. Ο όρος σχιζοφρένεια συνήθως παρεξηγείται, καθώς εννοεί ότι τα άτομα που πάσχουν έχουν μια «διχασμένη προσωπικότητα». Παρόλο που τα άτομα αυτά, πολύ συχνά ακούνε φωνές και μπορεί να τις θεωρούν σαν ξεχωριστές προσωπικότητες, αυτό δε σημαίνει ότι ο σχιζοφρενής είναι ένα άτομο που αλλάζει προσωπικότητες.

Σύμφωνα με το Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο για Ψυχικές Διαταραχές (DSM-IV-R) του Αμερικανικού Συνδέσμου Ψυχιάτρων, για να χαρακτηριστεί κάποιος ως πάσχων από σχιζοφρένεια θα πρέπει να παρουσιάζει τουλάχιστον 2 από τα παρακάτω συμπτώματα για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ένα μήνα:

- Ψευδαισθήσεις
- Παραισθήσεις
- Αποδιοργανωμένη ομιλία (π.χ. συχνές ασυνάρτητες ή αποδιοργανωμένες προτάσεις)
- Αποδιοργανωμένη ή κατατονική συμπεριφορά (π.χ. ακινησία, υπερδιέγερση)
- Αρνητικά συμπτώματα (π.χ. έλλειψη συναισθημάτων).

Ένας συνδυασμός γενετικών και περιβαλλοντικών παραγόντων παίζουν ρόλο στην ανάπτυξη της σχιζοφρένειας. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την ανάπτυξη της σχιζοφρένειας είναι να έχει μια συγγένεια πρώτου βαθμού με τη νόσο (κίνδυνος είναι 6,5%), περισσότερο από το 40% των μονοζυγωτικών διδύμων των ατόμων με σχιζοφρένεια επίσης επηρεάζονται. Είναι πιθανό να εμπλέκονται πολλά γονίδια, καθένα με μικρή επίδραση.

Οι περιβαλλοντικοί παράγοντες που σχετίζονται με την ανάπτυξη της σχιζοφρένειας περιλαμβάνουν το περιβάλλον διαβίωσης, τη χρήση ναρκωτικών και τους προγεννητικούς παράγοντες άγχους. Υπάρχουν στοιχεία ότι οι παιδικές εμπειρίες κακοποίησης ή τραύματα είναι παράγοντες κινδύνου για διάγνωση της σχιζοφρένειας αργότερα στη ζωή τους.

Ένας αριθμός φαρμάκων έχει συνδεθεί με την ανάπτυξη σχιζοφρένειας όπως η κάνναβη, η κοκαΐνη και οι αμφεταμίνες. Οι μισοί περίπου ασθενείς με σχιζοφρένεια κάνουν υπερβολική χρήση ναρκωτικών ή και αλκοόλ.

Παράγοντες όπως η υποξία και η μόλυνση ή το άγχος και η κακή διατροφή της μητέρας κατά τη διάρκεια ανάπτυξης του εμβρύου αυξάνουν τον κίνδυνο εμφάνισης σχιζοφρένειας αργότερα στη ζωή.

Το DSM-IV-TR περιλαμβάνει πέντε υποκατηγορίες σχιζοφρένειας:

- Παρανοϊκός τύπος
- Αποδιοργανωμένος τύπος
- Κατατονικός τύπος

- Αδιαφοροποίητος τύπος

- Υπολοιπόμενος τύπος

Η πρωταρχική θεραπεία της σχιζοφρένειας είναι τα αντιψυχωτικά φάρμακα, τα οποία μπορούν να μειώσουν τα θετικά συμπτώματα της ψύχωσης σε περίπου 7-14 ημέρες. Η επιλογή του οποιουδήποτε αντιψυχωτικού φαρμάκου είναι βασισμένη στα οφέλη, τους κινδύνους, και τις δαπάνες. Η αντιμετώπιση του σχιζοφρενικού ασθενή μπορεί να περιλαμβάνει νοσηλεία και αντιψυχωτική φαρμακευτική αγωγή (ανταγωνιστές των υποδοχέων ντοπαμίνης, με φάρμακα γνωστά ως τυπικά αντιψυχωτικά και ανταγωνιστές σεροτονίνης-ντοπαμίνης, γνωστά ως άτυπα, νεότερα ή δεύτερης γενιάς αντιψυχωτικά), ψυχοκοινωνικές θεραπείες, όπως συμπεριφορικής, οικογενειακής, ομαδικής, ατομικής και θεραπειών κοινωνικών δεξιοτήτων και αποκατάστασης. Οποιαδήποτε από αυτές τις μορφές θεραπείας μπορεί να παρέχεται ενδονοσοκομειακά ή εξωνοσοκομειακά. Άλλα φάρμακα που χρησιμοποιούνται είναι το λίθιο, οι βενζοδιαζεπίνες, το βαλπροϊκό οξύ και η καρβαμαζεπίνη. ■

Περιβαλλοντικά-φιλικές συμβουλές

Περιβαλλοντικός θόρυβος

Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, ο περιβαλλοντικός θόρυβος ορίζεται με απλά λόγια ως ο ανεπιθύμητος ή επιβλαβής ήχος που διαχέεται σε δεδομένη γεωγραφική κάλυψη και διάρκεια. Ο περιβαλλοντικός θόρυβος αναφέρεται στον θόρυβο που σχετίζεται με πολυάριθμες ανθρώπινες δραστηριότητες όπως η οδική, σιδηροδρομική και εναέρια κυκλοφορία, οι οικοδομικές εργασίες, η βιομηχανία καθώς και ο θόρυβος που εκπέμπεται από μια κατοικημένη περιοχή. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο όρος δεν συμπεριλαμβάνει το θόρυβο εντός των χώρων εργασίας.

Η έκταση καθώς και η σοβαρότητα του περιβαλλοντικού θορύβου ως μείζων περιβαλλοντικό ζήτημα, κυρίως των κατοικημένων περιοχών αντικατοπτρίστηκε εύστοχα στο Πράσινο Έγγραφο για τη μελλοντική πολιτική για το θόρυβο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Έγγραφο ανέφερε ότι πέραν του είκοσι τοις εκατό του πληθυσμού της Ένωσης υπέφερε από θόρυβο έντασης που πολλοί επιστήμονες και επαγγελματίες υγείας θεωρούσαν απαράδεκτο.

Επιπλέον η Βασιλική Επιτροπή για τη Προστασία του Περιβάλλοντος του Ηνωμένου Βασιλείου σημειώνει ότι ο περιβαλλοντικός θόρυβος θεωρείται ως μείζων πρόβλημα σε ένα από κάθε τρία νοικοκυριά της χώρας.

Ο θόρυβος δύναται να προκαλέσει σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία και την ποιότητα ζωής των ανθρώπων είτε με άμεσο είτε με έμμεσο τρόπο. Σύμφωνα με τη Βασιλική Επιτροπή για την Προστασία του Περιβάλλοντος του Ηνωμένου Βασιλείου η συνεχής έκθεση στον περιβαλλοντικό θόρυβο δύναται να προκαλέσει ενόχληση, άγχος και διαταραχές ύπνου. Αυτό που ίσως να προκαλεί έκπληξη είναι το γεγονός ότι η συνεχής έκθεση στο θόρυβο πάνω από κάποια επίπεδα και καθ' όλη τη διάρκεια της μέρας

και νύκτας δύναται να προκαλέσει καρδιαγγειακές διαταραχές. Μελέτη που εκπονήθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας έδειξε ότι θόρυβος από την οδική κυκλοφορία αυξάνει τον κίνδυνο πρόκλησης καρδιακής ισχαιμίας συμπεριλαμβανομένου του εμφράγματος μυοκαρδίου. Επίσης ο θόρυβος από την οδική και εναέρια κυκλοφορία αυξάνει τη πιθανότητα υψηλής πίεσης. Άλλες μελέτες έχουν δείξει τις επιπτώσεις του περιβαλλοντικού θορύβου στη ψυχική υγεία. Συγκεκριμένα ο περιβαλλοντικός θόρυβος δύναται να προκαλέσει ένταση και επιθετικότητα μεταξύ των ατόμων που κατοικούν σε θορυβώδες περιβάλλον.

Πέραν από τις επιπτώσεις στους ανθρώπους, ο περιβαλλοντικός θόρυβος είναι ικανός να προκαλέσει δυσμενείς επιπτώσεις στα ζώα και στα οικοσυστήματα. Συνήθη επίπτωση αποτελεί η μείωση του διαθέσιμου ενδιαίτηματος λόγω του γεγονότος ότι πολλά είδη δεν αντέχουν το θόρυβο. Ως εκ τούτου πολλοί χώροι αναζήτησης τροφής και ζευγαρώματος δεν είναι πλέον διαθέσιμοι. Επιπλέον σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος πολλά είδη πουλιών εκτρέπονται από τις μεταναστευτικές τους οδούς προς αποφυγή των θορυβωδών περιοχών. Ως εκ τούτου αυξάνεται ο κίνδυνος αποπροσανατολισμού τους με αποτέλεσμα να μειώνονται οι πιθανότητες επιβίωσης και πρόσβασης στις περιοχές τροφής και αναπαραγωγής τους.

Παρόλο που ο περιβαλλοντικός θόρυβος θεωρείται ως μείζων περιβαλλοντικό πρόβλημα, εντούτοις ελάχιστα βήματα έχουν γίνει για την ορθολογική αντιμετώπιση του. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε ως αναγκαία την ανάπτυξη ενός πλαισίου που να αποδίδει συλλογικές ευθύνες και στόχους για την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού θορύβου, ωστόσο περισσότερες ενέργειες θα πρέπει να γίνουν για την πραγματοποίηση του θεμιτού αποτελέσματος. ■

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η Remedica νοιάζεται

1. Η ώρα της γης. (ΦΩΤΟ 1)

Με σκοπό να βοηθήσει στις προσπάθειες για παγκόσμια δράση ώστε να μειωθούν οι κλιματικές αλλαγές, η Remedica υπενθύμισε στο προσωπικό της να σβήσει τα φώτα στο σπίτι για μια ώρα στις 31 Μαρτίου. Η «Ωρα της Γης» είναι μια παγκόσμια περιβαλλοντική πρωτοβουλία του World Wide Fund for Nature (WWF). Άτομα, εταιρείες, κυβερνήσεις και κοινότητες καλούνται να σβήσουν τα φώτα για μια ώρα για να δείξουν την υποστήριξη τους σε μια περιβαλλοντικά βιώσιμη δράση.

2. Έρανος για την Ελλάδα. (ΦΩΤΟ 2)

Η Remedica πραγματοποίησε έρανο μεταξύ των εργαζομένων όπου με τα λεφτά που μαζεύτηκαν αγοράστηκαν τρόφιμα 1000 κιλών για το δοκιμαζόμενο λαό της Ελλάδας. Τα τρόφιμα στάλθηκαν μέσω της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Κύπρου και παραδόθηκαν από αντιπρόσωπο της Remedica στην Ιερά Μητρόπολη Νίκαιας Αττικής και στην Ιερά Μητρόπολη Πειραιά και τα οποία θα χρησιμοποιηθούν στα συσσίτια που έχουν οι πιο πάνω μητροπόλεις.

3. Συμμετοχή σε CSR focus Group του ΚΕΒΕ.

Ο υπεύθυνος για θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) της Remedica, κ. Αντρέας Χατζηπαναγής συμμετείχε σε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης (Focus Group Meeting) η οποία οργανώθηκε από το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Κύπρου και τον ελεγκτικό οίκο Deloitte. Στη συνάντηση έγινε ειδική παρουσίαση των ΕΚΕ πρακτικών σε παγκόσμιο επίπεδο από τον κύριο Bill Marquard, σύμβουλο στην Deloitte του Σικάγο στις Η.Π.Α., ειδικό σε θέματα ΕΚΕ, σύμβουλο πολυεθνικών εταιρειών και συγγραφέα κορυφαίων βιβλίων σε θέματα στρατηγικής. Επιπλέον οι παρευρισκόμενοι είχαν την ευκαιρία να ανταλλάξουν εμπειρίες και πρακτικές αλλά και να συνομιλήσουν με τον Bill Marquard για θέματα ΕΚΕ και όχι μόνο.

4. Λαμπάδες Πάσχα.

Στα Πλαίσια στήριξης μη-κερδοσκοπικών συνδέσμων η Remedica αγόρασε πασχαλινές λαμπάδες από

3 συνδέσμους για όλο το προσωπικό της. Οι τρεις οργανισμοί είναι το Κέντρο Ημέρας Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες ΠΡΟΣΒΑΣΗ, το Ίδρυμα «Θεοτόκος» και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Καρκινοπαθών και Φίλων.

5. Αιμοδοσία. (ΦΩΤΟ 3)

Πραγματοποιήθηκε εθελοντική αιμοδοσία στις εγκαταστάσεις της Remedica όπου αρκετά άτομα του Ανθρώπινου Δυναμικού της εταιρείας έλαβαν μέρος.

6. Εβδομάδα Ασφάλειας και Υγείας. (ΦΩΤΟ 4)

Στα πλαίσια της Παγκόσμιας μέρας (28/04/2012) για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία, η Remedica πραγματοποίησε ενημερωτική εκστρατεία για μια εβδομάδα (30.04.2012 - 05.05.2012). Στην διάρκεια της εκστρατείας ο λειτουργός Ασφάλειας & Υγείας της εταιρείας ενημέρωνε καθημερινά μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων και ανακοινώσεων στους πίνακες ανακοινώσεων τρόπους για αποφυγή ατυχήματος. Επιπλέον σε ηλεκτρονική οθόνη στην αίθουσα εστίασης των εργαζομένων υπήρχαν σχετικές παρουσιάσεις και βίντεο.

7. Ενημερωτική διάλεξη "Φάρμακα και Διαδίκτυο". (ΦΩΤΟ 5)

Την Τετάρτη, 2/5/2012, η Remedica διοργάνωσε διάλεξη με θέμα "Φάρμακα και Διαδίκτυο" για το προσωπικό της εταιρείας. Σκοπός της διάλεξης ήταν η ενημέρωση για τους κινδύνους που ελλοχεύουν από την αγορά φαρμάκων από το διαδίκτυο.

8. Παγκύπριος έρανος του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού «Από Πόρτα σε Πόρτα». (ΦΩΤΟ 6)

Ο ετήσιος έρανος πραγματοποιήθηκε με σκοπό τη συγκέντρωση χρημάτων για τις ανάγκες των διαφόρων προγραμμάτων και αποστολών του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού στην Κύπρο και το εξωτερικό. Η Remedica για ακόμη μια χρονιά συμμετέχει στις προσπάθειες αυτές με οικονομική στήριξη.

9. Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Responsible Med - ΤΕΠΑΚ.

Στο πλαίσιο της Εταιρικής υπευθυνότητας της Remedica ο Διευθυντής Μάρκετινγκ Αντρέας Χατζηπαναγής έλαβε μέρος στο πιλοτικό εργαλείο και στην έρευνα σχετικά με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Responsible Med που πραγματοποιήθηκε στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Το έργο αξιολογεί την συσχέτιση μεταξύ της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του επιπέδου ανταγωνιστικότητας και καινοτομίας σε επιχειρήσεις της Μεσογείου. ■

Το αλφαβητάριο της φαρμακευτικής:

Έλεγχος Ποιότητας

Ο Έλεγχος Ποιότητας είναι εκείνο το μέρος της Καλής Παρασκευαστικής Πρακτικής (ΚΠΠ) που ασχολείται με τη δειγματοληψία, τις προδιαγραφές και τις δοκιμές, και με την οργάνωση, τεκμηρίωση και διαδικασίες απελευθέρωσης που διασφαλίζουν ότι οι απαραίτητες και σχετικές δοκιμές πραγματοποιούνται και ότι τα υλικά δεν απελευθερώνονται για χρήση, ούτε τα προϊόντα απελευθερώνονται για πώληση στην αγορά, μέχρι που η ποιότητα τους να κριθεί ικανοποιητική.

Οι βασικές απαιτήσεις του Έλεγχου Ποιότητας είναι ότι:

1) Υπάρχουν ικανοποιητικές εγκαταστάσεις, εκπαιδευμένο προσωπικό και εγκεκριμένες διαδικασίες για δειγματοληψία, επιθεώρηση και δοκιμές πρώτων υλών, υλικών συσκευασίας, ημι-κατεργασμένων προϊόντων, προϊόντων που δεν έχουν ακόμα συσκευαστεί, και τελικών προϊόντων, και όπου απαιτείται, για την παρακολούθηση περιβαλλοντικών συνθηκών για σκοπούς ΚΠΠ.

2) Δείγματα πρώτων υλών, υλικών συσκευασίας, ημι-κατεργασμένων προϊόντων, προϊόντων που δεν έχουν ακόμα συσκευαστεί, και τελικών προϊόντων λαμβάνονται από το προσωπικό και με διαδικασίες που έχουν εγκριθεί από το τμήμα Έλεγχου Ποιότητας.

3) Οι μέθοδοι δοκιμών έχουν επικυρωθεί.

4) Κρατούνται στοιχεία, δια χειρός ή με καταγραφικά όργανα, που δείχνουν ότι όλες οι απαραίτητες διαδικασίες δειγματοληψίας, επιθεώρησης και δοκιμών έχουν πράγματι εκτελεστεί. Οποιοσδήποτε αποκλίσεις καταγράφονται πλήρως και διερευνούνται.

5) Τα τελικά προϊόντα περιέχουν δραστικά συστατικά που συμμορφώνονται με την ποιοτική και ποσοτική σύνθεση της Άδειας Κυκλοφορίας, έχουν την απαραίτητη αγνότητα, και εσωκλείονται μέσα σε κατάλληλους περιέκτες με την ορθή επωνομασία.

6) Κρατούνται στοιχεία για τα αποτελέσματα επιθεωρήσεων και ότι οι δοκιμές υλικών, ημι-κατεργασμένων προϊόντων, προϊόντων που δεν έχουν ακόμα συσκευαστεί, και τελικών προϊόντων γίνονται έναντι προδιαγραφών. Η αξιολόγηση προϊόντων συμπεριλαμβάνει θεώρηση και έλεγχο της σχετικής τεκμηρίωσης και την αξιολόγηση αποκλίσεων από προδιαγραφόμενες διαδικασίες.

7) Καμία παρτίδα προϊόντος δεν απελευθερώνεται προς πώληση ή προμήθεια πριν την επιβεβαίωση από Ειδικευμένο Πρόσωπο ότι είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις της Άδειας Κυκλοφορίας.

8) Κρατούνται αρκετά δείγματα πρώτων υλών και προϊόντων που να επιτρέπουν μελλοντική εξέταση του προϊόντος αν χρειαστεί και ότι το προϊόν φυλάγεται στην τελική του μορφή συσκευασίας εκτός αν έχει συσκευαστεί σε ασυνήθιστα μεγάλα κουτιά. ■

Τα νέα μας

1. Η Remedica στον 6° Διεθνή Μαραθώνιο Λεμεσού ΓΣΟ. (ΦΩΤΟ 1)

Η Remedica έλαβε μέρος στον 6° Διεθνή Μαραθώνιο Λεμεσού ΓΣΟ που έγινε στις 18 Μαρτίου με εταιρική συμμετοχή αποτελούμενη από 18 συναδέλφους, συνεισφέροντας έτσι στη συλλογή σημαντικού χρηματικού ποσού για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Συνολικά έλαβαν μέρος 1000 δρομείς και χιλιάδες άλλοι στον Μαθητικό Δρόμο, την Φιλανθρωπική Πορεία ή ως θεατές. Μεταξύ τους και χίλιοι περίπου ξένοι που επισκέφτηκαν την Κύπρο ειδικά για το γεγονός αυτό. Εκτός από τους φιλανθρωπικούς στόχους του, ο Μαραθώνιος στοχεύει στην μετάδοση του πνεύματος του αθλητισμού, της συμμετοχής και του εθελοντισμού.

2. Πρόγραμμα κοινωνικών δραστηριοτήτων προαγωγής της παιδείας. (ΦΩΤΟ 2)

Στα πλαίσια του προγράμματος κοινωνικών δραστηριοτήτων προαγωγής της παιδείας, πραγματοποιήθηκε εκπαιδευτική επίσκεψη από μαθητές του Λανιτείου Λυκείου Β' Λεμεσού, οι οποίοι ξεναγήθηκαν στις εγκαταστάσεις της εταιρείας και είχαν την ευκαιρία να πληροφορηθούν για προοπτικές καριέρας στη φαρμακοβιομηχανία.

3. Επίσκεψη ΤΕΠΑΚ.

Αντιπροσωπεία του τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) με επικεφαλής τον αντιπρύτανη καθηγητή Δρ Ανδρέα Αναγιωτό πραγματοποίησε συνάντηση με την ηγεσία της Remedica στα κεντρικά γραφεία της Remedica. Στη συνάντηση εκτός από την ξενάγηση στις υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις της εταιρείας, συζητήθηκαν και διάφορα θέματα μεταξύ των οποίων και η στενότερη συνεργασία μεταξύ των δύο πλευρών μέσω ενός πρωτοκόλλου. ■

Οι Άνθρωποι μας

Σε αυτό το τεύχος παρουσιάζουμε τον Διευθυντή Μάρκετινγκ της Remedica, Αντρέα Χατζηπαναγή.

Με την ολοκλήρωση των σπουδών του στον κλάδο Διοίκησης Επιχειρήσεων στην Αθήνα ξεκίνησε την καριέρα του ως Sales Executive ενώ σύντομα ανέλαβε καθήκοντα Βοηθού Διευθυντή Μάρκετινγκ και πωλήσεων αγορών εξωτερικού και μετέπειτα Διευθυντή Μάρκετινγκ και εξαγωγών σε βιομηχανία καλλυντικών.

Από το 2005 είναι Διευθυντής Μάρκετινγκ της Remedica και έχει υπό την ευθύνη του και όλες τις δραστηριότητες της εταιρείας στην Κύπρο όπως είναι το μάρκετινγκ, οι πωλήσεις, η διαφημιστική και επικοινωνιακή στρατηγική κ.α. Με γνώμονα τους πυλώνες της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) της Remedica όπως είναι η Υγεία, Παιδεία, Περιβάλλον και Πολιτισμός-Κοινωνία, συνδημιούργησε το 2009 την ομάδα **Εθελοντής Remedica**.

Είναι μέλος της στρατηγικής ομάδας της Remedica, διετέλεσε Πρόεδρος του Διεθνούς Επιμελητηρίου Νέων Λεμεσού (JCI Lemesos),

αντιπρόεδρος του Διεθνούς Επιμελητηρίου Νέων Κύπρου, είναι μέλος της κεντρικής επιτροπής του Κυπριακού Ερυθρού Σταυρού (Τμήμα Νέων), έχει διδάξει σε κολλέγιο και σε διάφορα σεμινάρια (ΕΚΕ, Πωλήσεων, Εξυπηρέτησης Πελατών κ.α.) ενώ συμμετείχε σε εκπαιδευτικά σεμινάρια και συνέδρια σε Κύπρο και εξωτερικό.

Είναι παντρεμένος και πατέρας δύο παιδιών και τον ελεύθερο του χρόνο τον περνά με την οικογένειά του.

Όλα τα βραβεία που λαμβάνει η Remedica τον κάνουν περήφανο τονίζοντας ότι «*ανήκουν στο Ανθρώπινο Δυναμικό της εταιρείας, τα οποία αποτελούν κίνητρο για ακόμη μεγαλύτερες επιτυχίες*».

Οραματίζεται ότι σε 10 χρόνια θα είναι πιο πλούσιος σε εμπειρίες, συναισθήματα και με ακόμη πιο θετική σκέψη για ένα υγιέστερο κόσμο μέσα από τις θεραπείες της Remedica

οι οποίες θα είναι προσβάσιμες σε περισσότερους ασθενείς ανά το παγκόσμιο ενώ παράλληλα θα ενισχύεται το κοινωνικό έργο της εταιρείας προς την παγκόσμια κοινωνία. ■

Ματιά στην Κύπρο: Λεύκαρα.

Τα Λεύκαρα είναι η πατρίδα του κυπριακού παραδοσιακού κεντήματος, του ονομαστού "λευκαρίτικου", που η φήμη του ξέφυγε από τα όρια της Κύπρου και έγινε γνωστό στις πιο πολλές χώρες της Ευρώπης και όχι μόνο.

Στην χειροτεχνία αυτή του κεντήματος και το εμπόριο του που άρχισε από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα και έφθασε στην ακμή του στις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα, οφείλουν τα Λεύκαρα τον πλούτο και την ευημερία που πάντοτε τα διέκριναν.

Γεωγραφική θέση-Κλίμα-Πληθυσμός.

Το χωριό βρίσκεται στις νοτιο-ανατολικές υπώρειες της οροσειράς του Τροόδους σ' ένα υψόμετρο 650 μ, 45 χμ από τη Λευκωσία, 30 χμ από το αεροδρόμιο Λάρνακας και μόνο 12 χμ από τον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας - Λεμεσού.

Ιστορία.

Το όνομα του χωριού Λεύκαρα οφείλεται στο χρώμα των ασβεστολιθικών πετρωμάτων που το περιβάλλουν: Λευκά όρη=Λεύκαρα.

Η πρώτη γραπτή ιστορική αναφορά για τα Λεύκαρα οφείλεται στη μεγάλη μορφή των κυπριακών γραμμών, τον Άγιο Νεόφυτο τον Έγκλειστο, ο οποίος μας πληροφορεί ο ίδιος ότι γεννήθηκε στα Λεύκαρα το 1134.

Κατά τη διάρκεια της φραγκοκρατίας τα Λεύκαρα έγιναν η έδρα του Ελληνορθόδοξου επισκόπου Αμθοούντος, μια από τις τέσσερις έδρες των ορθόδοξων επισκόπων.

Αργότερα κατά τη Ενετοκρατία (1489-1570 μ.Χ.) τα Λεύκαρα αναφέρονται σαν καλοκαιρινό θέρετρο για τους Ενετούς ευγενείς και τις οικογένειές τους. Μερικοί ερευνητές πιστεύουν ότι οι ρίζες του λευκαρίτικου κεντήματος φτάνουν μέχρι την περίοδο αυτή.

Λέγεται, επίσης ότι ο μεγάλος καλλιτέχνης της Αναγέννησης, Λεονάρντο ντα Βίντσι επισκέφθηκε την Κύπρο και τα Λεύκαρα στα τέλη του 16^{ου} αιώνα, και αγόρασε ένα μεγάλο ολόπλοιο τραπεζομάντιλο που δώρισε στον καθεδρικό ναό του Μιλάνου.

Μερικά χρόνια μετά την έλευση της Αγγλοκρατίας το 1878 και συγκεκριμένα το 1883 τα Λεύκαρα ανακηρύσσονται μαζί με τη Μόρφου ως οι πρώτοι αγροτικοί δήμοι της

Κύπρου.

Η ίδρυση του Δημαρχείου υπήρξε καθοριστική στην εξέλιξη της κωμόπολης και συνέβαλε αποφασιστικά στην πρόοδο και ευημερία των κατοίκων.

Η λαϊκή αρχιτεκτονική.

Οι δρόμοι του χωριού είναι στενοί ενώ πολλοί καταλήγουν σε αδιέξοδα με τα μπαλκόνια τόσο κοντά που φαίνονται σαν να αγγίζουν το ένα στο άλλο. Η συγκρότηση του οικισμού χαρακτηρίζεται από πυκνή δόμηση και πλήρη εσωστρέφεια των σπιτιών. Η ζωή εξελισσόταν στις πίσω αυλές και όχι στους δρόμους. Πολύ εντυπωσιακό στοιχείο στην κατασκευή των σπιτιών στα Λεύκαρα είναι η καμάρα. Κορυφαίο μνημείο της λαϊκής αρχιτεκτονικής στα Λεύκαρα είναι η εκκλησία του Τιμίου Σταυρού που ανάγεται στον 14^ο αιώνα. Μεγάλης αξίας είναι το ξυλόγλυπτο εικονοστάσι του ναού που επιχρυσώθηκε το 1761.

Το κέντημα.

Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και στις αρχές του 20^{ου} αρχίζει για τα Λεύκαρα μια περίοδος ξεχωριστής σημασίας που έμελλε να διαδραματίσει ύψιστο ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη της κωμόπολης. Οι Λευκαρίτες ανακάλυψαν ότι τα κεντήματα που οι γυναίκες του χωριού έκαναν ως τότε για την προίκα των θυγατέρων τους και για στόλισμα των σπιτιών τους, μπορούσαν να αποτελέσουν προσοδοφόρα πηγή πλούτου. Ένας αριθμός τολμηρών νέων των Λευκάρων με τη βαλίτσα στο χέρι σαλπάρουν για την ξενιτιά. Κουβαλούν μέσα στη βαλίτσα τους τις περίφημες δαντέλες και τα θαυμάσια εργόχειρα κεντήματα που με μαεστρία και τέχνη κεντούσαν για αιώνες οι γυναίκες των Λευκάρων. Ταξιδεύουν στην Αλεξάνδρεια πρώτα, στη Σμύρνη και την Πόλη όπου ακμάζουν ελληνικές παροικίες. Ύστερα οργάνουν όλες τις χώρες της κεντρικής Ευρώπης.

Το εμπόριο των κεντημάτων έδωσε σημαντική ώθηση στην εξέλιξη του ίδιου του κεντήματος. Με τη μεγάλη ζήτησή του όλο και περισσότερες γυναίκες ασχολούνται με το

κέντημα που αρχίζει να γίνεται σοβαρή οικονομική πηγή για κάθε οικογένεια. Συμβάλλει επίσης αποφασιστικά στην οικονομική ανεξαρτητοποίηση της γυναίκας. Το ίδιο το λευκαρίτικο κέντημα θεωρείται ότι έφθασε, ως έργο τέχνης, στο ψηλότερο σημείο της τελειότητάς του την περίοδο 1920-1930 όταν σύμφωνα με ειδικούς θα μπορούσε να συγκαταλεχθεί ανάμεσα στα καλύτερα χειροτεχνήματα στον κόσμο.

Εκτός από το κέντημα μια άλλη βιοτεχνία που ακμάει εδώ και αρκετές δεκαετίες είναι η αργυροχοΐα.

Τα Λεύκαρα ως τουριστικός προορισμός.

Το χωριό δεν είναι τόσο μακριά από τη θάλασσα, είναι όμως αρκετά ψηλά ώστε ο υγρός αέρας της θάλασσας να ξηραίνεται μέχρις ότου φτάσει ως το χωριό.

Έτσι η χαμηλή σχετική υγρασία τους μήνες Μάη-Οκτώβρη, σε συνδυασμό με τις μέτριες θερμοκρασίες που επικρατούν κάνουν τα Λεύκαρα εξαιρετικό τόπο διαμονής την περίοδο του καλοκαιριού.

Το περιβάλλον του χωριού είναι τόσο μεγάλο που να μην σε κάνει να πλύνεις, και τόσο μικρό που σου δίνει το αίσθημα πώς ζεις και κινείσαι διαρκώς μέσα στον αυλόγυρο μιας μεγάλης οικογένειας.

Εκτός από την αξιόλογη αρχιτεκτονική του χωριού, ο επισκέπτης μπορεί να δει την οικία Πάσσαλου που στεγάζει το Μουσείο λαϊκής τέχνης και φιλοξενεί έξοχα δείγματα κεντημάτων μερικά από τα οποία ανάγονται στον 19^ο αιώνα. Η ίδια η οικία είναι χαρακτηριστικό δείγμα λαϊκής αρχιτεκτονικής του αιώνα αυτού.

Το τοπίο γύρω από τα Λεύκαρα είναι μεγαλόπρεπο. Στα βόρεια με φόντο την λοφοσειρά του κάστρου με τις τραχιές κορυφές των γύρω λόφων. Στις υπώρειες του βουνού της Σωτήρας εκτείνεται η ορεινή κοιλάδα των Λευκάρων, αμφιθεατρικά, με τη θάλασσα του Κιτίου ανατολικά στο βάθος του ορίζοντα.

Τη θέα αυτή μπορεί να την απολαύσει ο επισκέπτης από την κορυφή της Σωτήρας. ■

Η εκτύπωση έγινε σε ανακυκλωμένο χαρτί

 Remedica
FOR A HEALTHIER WORLD

Remedica Ltd - Manufacturers of Pharmaceuticals,
Βιομηχ. Περιοχή Λεμεσού, Ταχ. Κιβ. 51706, CY - 3508 Λεμεσός, Κύπρος, EU
Τηλ. + 357 25553000, Φαξ.+357 25390192
e-mail: info@remedica.com.cy <http://www.remedica.eu>